

Politiet og forsvarerne - Korrespondance med Rigsadvokaten

Beviser - Brandtekniske erklæringer

Strafudmåling - Kursus

61. Bortvisning fra hjemmet
62. Teleoplysninger, udvidede - Tyveri, groft - Afslag
63. Vold - Vidnetrusler - Ung alder - Samfundstjeneste
64. Erstatning - Vold, grov - Forvaring
65. Højesteret og rettergangsfejl - Kære under domsforhandlingen eller dennes forberedelse

LANDSFORENINGEN AF BESKIKKEDE ADVOKATER

Politiet og forsvarerne - Korrespondance med Rigsadvokaten

Redaktøren har bragt en forkert fil vedr. henvendelsen til Rigsadvokaten, bragt i hæfte 7. Her følger den endelige og rigtige version, idet redaktøren beklager den skete fejl. Der er ingen ændringer vedr. Rigsadvokatens svar, der er bragt i hæfte 7.

Advokatrådet

Rigsadvokat Henning Fode
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K

Kronprinsessegade 28
1306 København K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 28-06-2006
J.NR.: 04-013603-06-1343
REF.: mbl

Kære Henning Fode

I den vedlagte artikel fra ugemagasinet Fokus fra uge 24 har politiadvokat Michael Jørgensen under overskriften "Vi kan ikke stole på forsvarsadvokater" udtalt sig om politiet og anklagemyndighedens opfattelse af forsvarsadvokaterne og de gældende regler i retsplejeloven.

Advokatrådet og Landsforeningen af Beskikkede Advokater har med stor overraskelse noteret sig, at anklagemyndigheden og politiet ifølge artiklen har den holdning, at man ikke kan stole på advokater.

I artiklen er Michael Jørgensen bl.a. citeret for følgende udtalelse:

"Vores tillid til advokatstanden er generelt for nedadgående, så længe de ikke selv kan finde ud af at rydde ud i de brodne kar. Jeg synes ikke, at de kan være bekendt at byde os en modpart eller samarbejdspartner, som alle ved, er uhæderlig. Der mangler selvjustits. Udadtil optræder de nærmest loge-agtigt og dækker over hinanden. Alle forventer, at vi fra politiets side skrider ind over for de uhæderlige forsvarsadvokater, men det kan ikke være rigtigt, at niveauet er afhængigt af, hvorvidt vi kan bevise, at den enkelte er kriminel."

Såvel Advokatrådet som Landsforeningen er af den opfattelse, at der skal skrives ind over for advokater, der overtræder loven. Retsplejelovens system er som bekendt det, at såfremt en advokat overtræder straffeloven, f.eks. ved at smugle ting ind i et fængsel, påhviler det anklagemyndigheden at rejse en tiltale mod den pågældende, hvorefter domstolene kan frakende advokaten retten til at udøve advokatvirksomhed. Som bekendt har vi gentagne gange opfordret anklagemyndigheden til at

rejse de nødvendige sager. Men vi kan ikke tilslutte os det synspunkt, at det skulle være en uhen-sigtsmæssighed ved systemet, at anklagemyndigheden skal bevise en lovovertrædelse, førend man kan iværksætte sanktioner. Og slutningen fra enkelte, beviselige overtrædelser, som vi alle kun kan beklage, til en generel kritik af advokatstanden og advokatmyndighederne er uantagelig.

Michael Jørgensen er endvidere citeret for at have udtalt:

"Men retssystemet er ikke gearret til, at man får gøgeunger ind i systemet. Vi kan nemlig ikke gøre ret meget ved det. Jeg er bundet på hænder og fødder af retsplejelovens regler. Hvis vi ønsker at få en forsvarsadvokat fjernet fra sagen, så er vi nødt til at kunne bevise, at han er til skade for efterforskningen."

Det er efter vores opfattelse dybt beklageligt, at en politiadvokat udtaler, at retsplejeloven hindrer ham i at rense ud i advokatstanden, og at det er en belastning at skulle leve op til kravet om at bevise, at advokaten er til skade for efterforskningen. Der gælder som bekendt en uskyldsformodning, ligesom der ikke må være rimelig grundet tvivl om skyld. Begge er grundlæggende retsgarantier i en civiliseret retspleje, og er efter vores opfattelse helt ufravigelige principper.

I artiklen er Michael Jørgensen endvidere citeret for udtalelsen:

"Vi må arbejde ud fra laveste fællesnævner. Sidder der ti advokater i en sag, og vi har mistanke til bare én, så er vi nødt til at behandle alle ens, forklarer han og fortsætter:

Vi har jo et uformelt samarbejde. Hvis en forsvarer er reel, kan jeg vælge at være fleksibel og løslade hans klient tre dage før tid, hvis han f.eks. skal begynde i skole. Men hvis jeg mistænker en advokat for at være uhæderlig, er jeg selvfølgelig mere påpasselig - ellers tager han hele armen."

Michael Jørgensen giver her udtryk for en vilkårlighed, som er ganske utilstedelig. Den reelle forsvarers klient kan blive løsladt tidligere end klienten hos den advokat, der mistænkes for at være uhæderlig.

Endelig skal fremhæves følgende citat:

"Jeg mener faktisk ikke, at man skal forsvare den anklagede for enhver pris. Hvordan kan man med næb og kløer gøre alt for at få en pædofil børnemishandler frifundet vel vidende, at han har gjort det? Og vel vidende, at der om to år vil være fire børn til, der er foretaget overgreb på. Hvordan kan en forsvarsadvokat leve med det? Det er vel ikke meningen, at man for enhver pris skal modvirke straffesystemet."

Men en forsvarsadvokat skal vel gøre alt for at bevise sin klients uskyld?

Nej, det skal han ikke, for politiet og anklagemyndigheden er objektive. Forsvarsadvokaterne skal bare sørge for, at retssagen er fair."

Michael Jørgensen viser med disse udtalelser, at han ikke har forstået, at den sigtede/tiltalte har visse umistelige, grundlæggende rettigheder, bl.a. retten til at nægte sig skyldig og til at blive behandlet som uskyldig, indtil andet måtte blive bevist med den sikkerhed, som kræves. Dette er helt afgø-

rende for en forsvarers virkemåde. Den tiltaltes stillingtagen skal respekteres, og forsvareren er tiltaltes talerør, ikke mindst når tiltalte giver udtryk for uskyld. Så enkelt er det. At vi så samtidig skal arbejde for en fair proces er indlysende, men er en fair proces i øvrigt ikke også grundlæggende kendetegnet ved, at den sigtedes/tiltaltes ret til at nægte sig skyldig, til at nægte at udtale sig osv. respekteres?

Det er Advokatrådet og Landsforeningens formodning og håb, at udtalelserne om advokater og om den danske retsplejeordning - selv om de i alt væsentligt fremstår som sådan - ikke er udtryk for anklagemyndighedens generelle opfattelse.

Advokatrådet og Landsforeningen skal på denne baggrund på det kraftigste opfordre rigsadvokaten til at tage klar afstand fra politiadvokatens udtalelser.

Denne opfordring gives af hensyn til samarbejde i en ordentlig tone mellem anklagemyndighed og advokater til gavn for det danske retssamfund. Men den gives også af bekymring for en udvikling i retning af, at anklagemyndigheden skulle være utilfreds over at være bundet af retsplejelovens regler.

Med venlig hilsen

Sys Rovsing

Niels Forsby

Beviser - Brandtekniske erklæringer

Advokat Claus Bergsøe oplyser nedennævnte:

"Følgende kunne være af interesse for medlemmerne:

Dansk Brandteknisk Institut udfører ikke længere opgaver for forsvarere i brandsager, som fx i MEDD. 31.1998. (Jeg har min egen ide om årsagen hertil). Til gengæld kan man hente hjælp - mod betaling - hos den ingeniør, der tidligere som ansat i instituttet foretog undersøgelser og afgav udtalelser i brandsager. Han er nu pensioneret og hedder Ove Kongsløv, akademiingeniør, M.I.F., Søndervangsvej 32, Glostrup. Tlf. 43966302 og mobil: 23250775."

Strafudmåling – Kursus

Advokaternes Serviceselskab A/S afholder kursus i Strafudmåling tirsdag den 21. november 2006 kl. 13.00-17.00 i Ingeniørforeningens Mødecenter, København. Kursusafgift 1.700 kr. for abonnenter og 2.300 kr. for andre. Priserne er ekskl. moms.

Tilmelding hos Serviceselskabet.

Landsforeningens Meddelelse 61/2006

Bortvisning fra hjemmet

Bortvisningsloven § 2

Der er ikke mange trykte afgørelser om den pr. 1/7 2004 ikrafttrådte lov om bortvisning fra hjemmet. Nedenfor følger et kort referat af en sag, hvor både by- og

***landsret godkendte politiets bortvisning fra hjemmet af voldelig samlever (dissens).
For et mere fyldigt referat se UfR 2006.1950Ø.***

ØL kære 2. afd. S-697/06, 22/3 2006

Politiet i Roskilde bortviste i februar 2006 M i en måned på begæring af K med tilhold og forbud om ophold inden for et nærmere afgrænset område fra bopælen. M krævede rettens afgørelse.

Det fremgik af sagen, at M også efter sin egen forklaring havde slået K.

Han var under afsoning af en dom på 40 dages fængsel for overtrædelse af § 119 blevet indlagt på sygehus og gik amok, da han i anledning af den anmeldte vold var til afhøring hos politiet. Der havde været flere diskussioner de seneste måneder på grund af samlivsophør.

Byretten godkendte bortvisningen. Afgørelsen blev påkæret til landsretten, hvor man gik nærmere ind i, at parret sammen drev en gård med husdyrbesætning. Samlivet havde været 23 år. K ville fraflytte ejendommen, når dyr og ejendom var solgt.

Landsretten citerede fra lovens bemærkninger og Strafferetsplejeudvalgets betænkning nr. 1439/2004, side 85-86, 91 og 93.

To dommere fandt betingelserne for bortvisning opfyldt, navnlig på baggrund af den kritiske tilstand, som samlivet på dette tidspunkt befandt sig på, og efter oplysningerne om M's temperament og psykiske tilstand.

Det var K, der ejede ejendommen og den virksomhed, de i fællesskab havde bygget op, og hun måtte antages at have været i stand til at fortsætte den daglige drift af virksomheden.

En dommer fandt det alene ud fra den noget ekstraordinære situation, der lå bag voldsepisoden, betænkeligt at anse betingelsen om gentagelsesfaren opfyldt, og heller ikke efter en helhedsvurdering bortvisningen for et rimeligt indgreb.

- oo0oo -

Forsvareren oplyser, at hverken han eller vicepolitimesteren kunne påberåbe sig tidligere praksis over for landsretten.

Redaktøren tilføjer, at man et år efter lovens ikrafttræden opgjorde antallet af bortvisninger til 56. Redaktøren har spurgt Justitsministeriet om en aktuel statistik og fået oplyst, at man her regner med at udgive en sådan senere i 2006 i forbindelse med en evaluering af, om betingelserne for bortvisning i de enkelte tilfælde har været opfyldt.

Landsforeningens Meddelelse 62/2006

Teleoplysninger, udvidede - Tyveri, groft - Afslag

Retsplejelovens § 781

Politiet ville indhente udvidede teleoplysninger i anledning af et begået groft tyveri af effekter til en værdi af ca. 1,5 mio. kr. Afslag herpå både i by- og landsret.

VL 7. afd. S-1557-06, 14/7 2006

Anklagemyndigheden begærede udvidede teleoplysninger og henviste til, at der var tale om en efterforskning i en sag omfattet af straffelovens § 286. Indgrebet var af væsentlig betydning for efterforskningen, da alle øvrige muligheder var udtømte.

Kosterne var transporteret væk fra virksomheden med en lastbil tilhørende virksomheden, og der var sket omladning. Det måtte antages, at der havde været flere om tyveriet, og at disse havde kommunikeret sammen. Anmodningen om oplysninger var både tidsmæssigt og geografisk begrænset. "Slutteligt er der fare for menneskers velfærd, henset til det stjålne værdi og den manglende forsikringsdækning."

Forsvareren protesterede. Det var tvivlsomt, om tyveriet var omfattet af § 286, og der var ikke tale om en forbrydelse, der havde medført fare for menneskers liv, velfærd eller betydelige samfundsværdier. Indgrebet var helt ude af proportioner med den forbrydelse, der var begået.

Byretten afsagde efter nogle dage følgende kendelse:

"Sagen angår efterforskning af et enkeltstående tyveri af (...) til en værdi af 1.580.000 kr. og dermed en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængsel i 6 år eller derover. Der er efter det foreliggende, herunder at der må have været tale om et samarbejde mellem flere gerningsmænd bestemte grunde til at antage, at der på den pågældende måde er givet meddelelse til eller fra mistænkte, ligesom det ikke kan afvises, at indgrebet kan være af afgørende betydning for efterforskningen. Retten finder imidlertid ikke, at efterforskningen relaterer sig til en forbrydelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier, jf. retsplejelovens § 781, stk. 5, hvorfor

B E S T E M M E S:

Den af anklagemyndigheden fremsatte anmodning om udvidet teleoplysning tages ikke til følge."

Statsadvokaten kærede til landsretten og fastholdt i sit processkrift, at der var tale om en forbrydelse, der havde medført eller kunne medføre fare for de forurettedes velfærd.

De to personer, der var forurettede ved tyveriet, ville lide et indtægtstab på henholdsvis kr. 1.240.000 og kr. 340.000. Det var de færreste virksomheder, der havde råd til at miste forventede indtægter på over en million kroner. På den baggrund kunne der ikke være tvivl om, at betingelsen i RPL § 781, stk. 5, var opfyldt.

Indgrebet rettede sig mod et tyndt befolket område med få sendemaster og en begrænset tidsperiode midt om natten.

Forsvareren bestred bl.a., at alle øvrige efterforskningsmuligheder var udtømt. Han bestred opgørelsen af det stjålne værdi, idet priserne svingede efter udbud og efterspørgsel. Der var ikke fremlagt oplysninger om de forurettedes økonomi eller oplysninger for landsretten, der godtgjorde, hvorfor forsikringsselskabet ikke havde ønsket at dække de forurettedes tab.

Selv om indgrebet rettede sig mod et tyndt befolkede område, kunne advokaten ikke dele Statsadvokatens opfattelse af, at personer i tyndt befolkede områder måtte tåle indgreb i meddelelseshemmeligheden i et omfang, der lå ud over, hvad der kunne accepteres over for befolkningen i de mere tæt befolkede områder.

Landsretten stadfæstede i henhold til byrettens grunde.

Landsforeningens Meddelelse 63/2006

Vold - Vidnetrusler - Ung alder - Samfundstjeneste

Straffelovens § 62, § 123 og § 244

Den 17-årige K havde sparket en yngre pige E i ryggen på gaden og 10 minutter efter ringet hende op og bl.a. sagt: "Der sker dig ikke noget, hvis du ikke siger det til nogen". Samfundstjeneste i 60 timer.

Københavns Byret SS 35. 10344/2005, 17/5 2005

K på 17 år var tiltalt efter straffelovens § 244, ved i marts 2005 på gaden at have sparket E i ryggen samt i forhold 2 straffelovens § 123, ved kort efter at have ringet E op og sagt: "Der sker dig ikke noget, hvis du ikke siger det til nogen" og "Hvis spark gjorde mest ondt, mit eller det andet" eller lignende.

Anklagemyndigheden ville have den 17-årige K idømt ubetinget fængsel i ikke under 3 måneder. K erkendte forhold 1, men nægtede forhold 2.

K forklarede bl.a., at hun følte, at E provokerede hende, selv om E ikke sagde noget til hende. En fra K's gruppe spurgte "tør du sparke E i ryggen". K svarede ja og løb efter E, hoppede en smule og sparkede hende i ryggen, så hun faldt forover med hænderne på jorden. En dreng på 14 år sparkede ligeledes E i ryggen. Ti minutter senere ringede K på en lånt telefon til E og sagde: "Der sker dig ikke noget, hvis du ikke siger det til nogen".

E forklarede bl.a. om en ubehagelig stemning, hvor K og hendes gruppe spurgte efter cigaretter og hev smøgerne ud af to pakker cigaretter fra E og hendes veninde. E blev endvidere kaldt luder. Hun gik og fik et hårdt spark i lænden og faldt ned på asfalten. Da hun rejste sig for at gå, blev hun sparket af en dreng.

Vidnet fastholdt, at K havde fremkommet med begge de citerede udtalelser i anklageskriftet. Vidnet opfattede det, som om hun ikke måtte gå til politiet.

En veninde bekræftede som vidne E's forklaring. Hun havde overværet sparket og kunne efterfølgende høre, hvad der blev sagt i telefonen.

K var egnet til samfundstjeneste og ville genoptage en uddannelse.

Retten karakteriserede forhold 1 som uprovokeret gadevold og fortsatte:

"Forhold 2

Ved tiltaltes egen forklaring, sammenholdt med vidnernes forklaringer og de i øvrigt foreliggende oplysninger er det bevist, at tiltalte ringede til forurettede og udtalte, som anført i anklageskriftet. Efter ordlyden af tiltaltes udtalelser, der er fremsat kort efter det i forhold 1 passerede findes der at være tale om trussel om vold, som omfattet af straffelovens § 123. Tiltalte findes herved skyldig i den rejste tiltale.

Straffen fastsættes til fængsel i 60 dage, jf. straffelovens § 244 og § 123.

Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder de betingelser, som er angivet nedenfor, jf. straffelovens § 56, stk. 2. Tiltalte skal herunder udføre samfundstjeneste i 60 timer, jf. straffelovens §§ 62 og 63.

Retten har ved strafudmålingen lagt vægt på kriminalitetens karakter, men tillige taget hensyn til tiltaltes alder og personlige forhold."

Samfundstjenesten skulle afvikles i løbet af 6 måneder. Der blev derudover anordnet tilsyn i 1 år og prøvetid på 2 år.

- oo0oo -

Vedr. anholdelse af K, se Lf.Medd. 51/2006.

Landsforeningens Meddelelse 64/2006
Erstatning - Vold, grov - Forvaring

Erstatningsansvarslovens § 26, straffelovens § 70 og § 246

T havde udøvet en særlig rå og brutal vold over for K, alt med alvorlig skade til følge. Godtgørelse efter EAL § 26, stk. 3, fastsat til kr. 25.000. T blev idømt forvaring.

VL 11. afd. nr. B-0173-05, 26/9 2005

T på 25 år var tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 246, jfr. § 245, stk. 1, jfr. § 247, ved på et stisystem over ca. 3 timer om morgenen at have udøvet vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter, idet han adskillige gange sparkede og med knyttede næver slog K både stående og liggende på kroppen og ansigtet. Herefter slæbte han K hed ad jorden og smed hende i et buskads og forlod stedet. Da K råbte op, vendte T tilbage og slog og sparkede på ny K på kroppen samt trampede på hende, alt med alvorlig skade til følge.

Der var påstand om forvaring. T erkendte sig skyldig og erklærede sig enig i sanktionspåstanden.

Ifølge mentalundersøgelsen var han ikke sindssyg, men svært affektlabil og vurderedes som potentielt farlig. Der havde været problemer også under varetægtsfængslingen, hvor han måtte flyttes flere gange, bl.a. som følge af hans let vakte affekter.

Han var straffet flere gange for vold, senest med 3½ års fængsel i 2003 for straffelovens § 246, jfr. § 245, jfr. § 247, stk. 1.

Mentalundersøgelsen og Retslægerådet anbefalede forvaring.

K nedlagde påstand om erstatning med kr. 65.766. Der var kun tvist om berettigelsen og om størrelsen af den deri medtagne torterstatning, der af K's advokat var opgjort til kr. 50.000, men hvor T påstod frifindelse, subsidiært ikke over kr. 25.000.

Byretten idømte T forvaring og fulgte den subsidiære påstand, hvorefter K blev tillagt kr. 25.000 efter EAL § 26, stk. 3, og således sammenlagt kr. 40.766.

K ankede erstatningsafgørelsen til landsretten med påstand om kr. 50.000, subsidiært mere end kr. 25.000 med renter efter EAL § 16. T påstod frifindelse, subsidiært betaling af mindre end kr. 25.000. Sagen blev behandlet på skriftligt grundlag.

Landsrettens begrundelse og resultat:

"T er ikke dømt for at have krænket K seksuelt, og heller ikke efter det for landsretten oplyste er det tilstrækkeligt godtgjort, at K har været udsat for en seksuel krænkelse.

Efter voldens karakter og omfang tiltrædes det, at K efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, har krav på godtgørelse. Det tiltrædes endvidere, at godtgørelsen - efter forarbejderne til bestemmelsen og den foreliggende retspraksis - er udmålt til 25.000 kr.

Landsretten stadfæster derfor dommen."

- oo0oo -

T's forsvarer tilføjer bl.a.:

"Landsrettens præcisering af, at der ikke er tale om seksuel krænkelse, hænger sammen med bi-standsadvokatens (lange) argumentation for en erstatning inkluderende dette forhold."

Han havde til sagen udarbejdet en domssamling, hvoraf indholdsfortegnelsen bringes til glæde for kollegerne (bortset fra sidehenvisninger til materialesamlingen):

UfR	Beskrivelse	Erstatning	Straf
2001.228/1Ø	2 fangers vold mod fængselsfunktionær § 119, stk. 1, jf. § 245	Ingen, se dommen om begrundelse	Ikke oplyst
2001.737Ø	Skud med haglgevær, § 246, jf. § 245	10.000	2 år 3 mdr.
2001.1155V	Skud mod dørmænd med haglgevær T1 og T2	10.000	3 år og 1 år
2001.1872H	Drabsforsøg over for 2 kvinder med skud fra revolver. Svære skader fysisk og psykisk	25.000	8 år
2001.1428Ø	Spark med spids læderstøvle i ansigt, trampet på hoved m.m. § 245, jf. § 247	10.000	1 år
2002.1874H	Frihedsberøvelse og forsøg på drab, § 261, stk. 1 og § 237, jf. § 21	25.000	9 år

2002.1991/1H	Frihedsberøvelse og grov vold af tre tiltalte	15.000	Ikke opl.
2003.756Ø	10 cm langt og 5 mm dybt sår på halsen § 245, stk. 1	Ingen	9 mdr.
2003.1479H	Forsøg på voldtægt og røveri med kniv over for F i solarium	40.000	Forvaring
2003.2085H	Drabsforsøg med betydelig psykisk skade	20.000	Psyk.Hosp.
2004.656V	Forsøg på voldtægt og legemsangreb af særlig farlig karakter	30.000	1 år
TfK			
2003.124V	§ 245 Stiklæsion i tyktarm i F's hjem	10.000	1 år
2003.155V	§ 245 stk. 1, jf. § 245, til dels § 21 (forsøgt slag med økse i hovedet på frasep. hustru m.v.)	10.000	2 år 6 mdr.
2003.531V	§ 245 ved slag med bordben i hoved og på kroppen	10.000	1 år
2003.550V	§ 245, stk. 1 - knivstik i siden på læge	Ingen	§ 16
2003.581V	§ 246, jf. § 245 knivstik i brystet og mave region med permanent lammelse af venstre ben	15.000	2 år 6 mdr.
2003.595/2V	§ 237, jf. § 21, flere knivstik i hals, hoved og på kroppen (ikke oplysning om varig skade)	10.000	6 år

Landsforeningens Meddelelse 65/2006

Højesteret og rettergangsfejl - Kære under domsforhandling eller dennes forberedelse

Af Elsebeth Rasmussen

Retsplejelovens § 32, § 60, § 831, § 877, § 888, § 945, § 946, § 959, § 960 og § 968, EMK artikel 6

Gennemgang af højesteretsdomme efter U2000.1309 til domme bragt i Ugeskriftet august 2006 som opfølgning på tidligere artikler i Lf.Medd. 44/1992, 46/1996 og 110/2000.

I de tidligere artikler har det vist sig hensigtsmæssigt at opdele sagerne i nævningesager og andre sager og inden for nævningesagerne at opdele anbringenderne i nogle kategorier. Andre sager er omtalt under pkt. 13.

Selv om det er vedtaget at afskaffe nævningesager af gavn - men ikke af navn - i forbindelse med retskredsreformen, bibeholder jeg så vidt muligt den tidligere systematik og omtaler også emner, der ikke, når loven træder i kraft, får den store betydning. En udvidet domsmandsret vil jo ikke have formalia omkring spørgsmål til nævningene og retsbelæring.

Under punkt 14 behandles særligt spørgsmålet om kære, herunder admittering af parternes kære under domsforhandlingen eller dennes forberedelse. Punkt 15 drejer sig om kæremål mod afgørelse truffet i forhold til andre end parterne. Endelig er der et domsregister under pkt. 16.

1) Anklageskrift og spørgsmål til nævninge

1.1 U 2000.1321H(Ø)

Ved indledningen til domsforhandlingen gjorde tre af de tiltalte gældende, at anklageskriftet ikke opfyldte betingelserne i RPL § 831, stk. 1, nr. 3, bl.a. på grund af, at der kun var angivet den samlede mængde heroin, overdragelsessummen og erhververens navn, mens gerningsperioden var angivet som "omkring marts 1998 til medio april 1999" og gerningsstedet som "ukendte steder". I et andet forhold var den samlede mængde heroin og kokain angivet, overdragerens navn angivet som "blandt andre T¹²", gerningstidspunktet "Fra omkring marts 1998 til den 24. juni 1999". Gerningsstedet var "København, Rødby og Nakskov", og at erhvervelsen var sket ved flere lejligheder. Landsretten fandt efter en samlet vurdering ikke, at beskrivelserne opfyldte betingelserne i § 831, stk. 1, nr. 3, således at de tiltalte havde den fornødne adgang til forsvar. Højesteret udtalte bl.a.:

"Efter RPL § 968, stk. 2 kan landsrettens kendelse, der er afsagt under domsforhandlingen i en nævningesag ikke kæres, og Højesteret finder, at der ikke foreligger sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at fravige denne bestemmelse. Anklagemyndighedens påstand om afvisning af kæremålene tages derfor til følge."

1.2 U 2002.340 H(V)

Den manglende eller usikre angivelse af kokainmængden i en række af forholdene i anklageskrift og spørgsmål indebar efter en samlet vurdering ikke en tilsidesættelse af præciseringskravet i RPL § 831, stk. 1, nr. 3 og § 888. Der var den fornødne bestemthed vedr. tid, sted og udførelse, og Højesteret fandt, at den manglende eller usikre angivelse af kokainmængden efter en samlet vurdering ikke havde vanskeliggjort de tiltaltes tilrettelæggelse af deres forsvar. Højesteret fandt dog anledning til at bemærke, at der så vidt muligt bør tages stilling til mængden af narkotika i forbindelse med afgørelse af skyldspørgsmålet. Anvendelsen af ordet "formentlig" i forbindelse med mængdeangivelsen bør undgås, da det kan rejse tvivl om, hvad der er anset for bevist.

1.3 U 2002.774H(Ø)

Her var mængdeangivelserne temmelig præcise i en række hashforhold. Derimod var der indsigelser vedr. beskrivelse af udførelsesmåden, der f.eks. var angivet som "20. marts til 4. november 1999 til flere uidentificerede personer i Københavnsområdet", ligesom de enkelte anklagepunkters perioder overlappede hinanden. Højesteret fandt ikke grundlag for at antage, at de tiltalte ikke havde kunnet tilrettelægge deres forsvar, og efter en samlet vurdering fandt Højesteret ikke grundlag for at fastslå, at kravene i § 831, stk. 1, nr. 3 og § 888 ikke var opfyldt.

1.4 U 2004.2418H(Ø)

T₁ var tiltalt efter § 191, stk. 2, jfr. stk. 1, 2. pkt. "ved at have medvirket til", at T₂, hvis sag var afgjort, havde indført 1,9 kg kokain fra Brasilien til Danmark med henblik på videreoverdragelse. Spørgsmålet var stillet nævningene i nøje overensstemmelse med anklageskriftet.

Højesterets flertal (3-2) udtalte bl.a., at "Selv om det kan være vanskeligt at fastlægge den nærmere rollefordeling mellem flere, der samvirker om forbrydelser, fører bestemmelserne i RPL § 831 og § 888 efter vor opfattelse til, at det ikke er tilstrækkeligt i et tilfælde som det foreliggende blot at angive, at en tiltalt har medvirket til en nærmere beskrevet indsmugling af narkotika, foretaget af en anden. Den valgte udformning af tiltalen og spørgsmålet til nævningene har indebåret en sådan vanskeliggørelse af T₁'s forsvar, at der efter vor opfattelse ikke kan bortses fra, at en iagttagelse af reglerne i RPL § 831 og § 888 kunne have medført et andet udfald af sagen."

Disse dommere stemte for at **ophæve dommen og hjemvise sagen** til fornyet behandling ved landsretten.

2 dommere fandt efter forarbejderne fra 1901 - 1902 ikke, at T₁ som følge af den manglende præcisering ikke havde fået en retfærdig rettergang, eller at en præcisering kunne have medført et andet udfald af sagen, jfr. RPL § 946.

2) Retsbelæring og retsformandens tilkaldelse til nævningenes voteringsværelse

2.1 U 2002.2043 H(V)

I en narkotikasag med 6 tiltalte og langvarige straffe for kokain, gjorde 3 af de tiltalte for Højesteret gældende, at retsformandens retsbelæring var behæftet med fejl, idet gennemgangen af forsætsformen *dolus eventualis* var forkeret og ufyldstgørende, ligesom de hævdede, at denne forsætsgrad ikke var tilstrækkelig til domfældelse for forsøg, i hvert fald ikke ved forsøgshandlinger på et forbedende stadium. Der var også uenighed om, hvorvidt forbrydelsen var fuldbyrdet. Retsformanden bemærkede i anledning af anken, at han ikke længere – mere end syv måneder efter domsafsigelsen – huskede sagens detaljer, men han konstaterede, at ingen af forsvarerne havde fremsat bemærkninger, eller forlangt dele af retsbelæringen protokolleret. Han vedlagde sit manuskript, idet han bemærkede, at resumé og retsbelæring blev fremført som et frit foredrag, men således at indlæg indholdsmæssigt var i overensstemmelse med manuskriptet. Højesteret fastslog, at retsbelæringen indeholdt både generelt og konkret en fyldestgørende gennemgang af forsætsformerne, herunder *dolus eventualis*. Herefter, og da det, der i øvrigt var anført af forsvarerne, intet grundlag gav for at nå til et andet resultat, tog Højesteret ikke påstanden om hjemvisning til følge, der var heller ikke grundlag for helt eller delvist at frifinde de 3 tiltalte.

Sagen er også omtalt under pkt. 4.2

2.2 U 2004.1054H(Ø)

Far, der havde dræbt sin 14-årige datter. For Højesteret blev det gjort gældende, at retsformanden ensidigt havde støttet anklagerens synspunkter, 3 punkter blev særligt fremhævet. Retsformanden fremsendte uddrag af sit manuskript til brug for anken. Højesteret fandt ikke grundlag for at antage, at der ved gennemgangen af bevislighederne var sket rettergangsfejl.

2.3 U 2004.2418 H(Ø)

Det blev gjort gældende, at retsformandens retsbelæring under domsforhandlingen havde været fejlbehæftet, idet han udtalte sig om faktiske forhold uden grundlag i bevisførelsen. Retsformanden afgav en udtalelse om, at han hver gang, han var kommet ind på bevisligheder, havde præciseret, at det var hans opfattelse, at nævningene i deres bevisvurdering var ubundet heraf, og at afgørelsen af skyldspørgsmålet i sagen var nævningenes og deres alene. Flertallet i Højesteret (3-2) ville hjemvise på grund af mangler ved anklageskriftet og tog således ikke stilling til spørgsmålet. Mindretallet fastslog, at retsformandens gennemgang af sagens bevisligheder, som anført af retsformanden under retsbelæringen, ikke var bindende for nævningene, og mindretallet fandt ikke, at der under gennemgangen var sket tilsidesættelse eller fejlagtig anvendelse af nogen rettergangsregel, hvorfor mindretallet ikke ville tage hjemvisningspåstanden til følge.

2.4 U 2006.171 H(Ø)

I en bordelsag blev det gjort gældende, at retsformandens vejledning af nævningene ved tilkaldelse til voteringsværelset var urigtig. Nævningene havde spurgt, hvorledes ordet "fortjeneste" skulle

forstås, og om det kunne forstås således, at det var at sidestille med begrebet "omsætning". Der var til brug for ankesagen indhentet en udtalelse fra retsformanden, der efter 9 måneder ikke havde nærmere erindring om, hvad han tilkendegav, men henviste til retsbogen herom. Han henviste i øvrigt til sit manuskript til retsbelæringen. Det hed i retsbogen, at retsformanden havde oplyst, at ordet "fortjeneste" i hovedspørgsmål 5 og 6 ikke blot skal forstås som ren nettofortjeneste, men tillige som "indtægt". Højesteret udtalte, at retsformandens vejledning ikke var urigtig vedrørende spørgsmålet, om der forelå bordelvirksomhed, jfr. straffelovens § 228, stk. 1 nr. 3, men fortsatte:

"Det havde imidlertid været hensigtsmæssigt, om retsformanden i anledning af nævningernes spørgsmål ved at genoptage forhandlingen havde givet parterne lejlighed til at udtale sig om forståelsen af ordet fortjeneste i hovedspørgsmålene 5 og 6 og dermed om bordelvirksomhedens omfang. Dette forhold giver dog hverken grundlag for at frifinde T² eller ophæve dommen."

3) Sammenlægning og adskillelse af sager

4) Bevisførelse, herunder dokumentation i forbindelse med afhøring af vidner, medsigtede og medtiltalte

4.1 U 2001.1334H(Ø)

I en omfattende narkotikasag med 14 tiltalte indbragte en række af de domfældte sagen for Højesteret bl.a. for to's vedkommende med påstand om, at landsretten havde begået rettergangsfejl, idet man ikke tillod dokumentation af rapport vedr. den ene tiltaltes bror, men havde tilladt afhøring af en kriminalassistent om, hvad broderen havde forklaret. Da broderen ikke afgav forklaring under domsforhandlingen, idet han påberåbte sig vidnefritagelse, var forsvarerne afskåret fra at kontraafhøre. En tredje tiltalt gjorde gældende, at den medsigtede L burde have været afhørt under sagen, idet han efter anklagemyndighedens opfattelse skulle være hovedmand i forbindelse med indsmuglingen.

Højesteret fastslog, at afhøringen af broderen var foregået i overensstemmelse med retsplejelovens regler, og kriminalassistentens forklaring kunne ikke anses for at være det eneste eller afgørende bevis mod de to appellanter. Der var ikke grundlag for at antage, at dokumentation af de tidligere politirapporter vedr. afhøringen af broderen ville have haft nogen betydning for bedømmelse af sagen. Der var således hverken begået en rettergangsfejl eller sket en krænkelse af EMK art. 8

Højesteret anførte meget kort om det andet anbringende, at det anførte om afhøring af den medsigtede L ikke gav grundlag for ophævelse af dommen og hjemvisning.

Af den pågældende dom, hvor der er et fyldigt citat af retsformandens retsbelæring, delvist i - nydeligt - talesprog, får man den formodning, at Østre Landsret sagtens kan finde ud af at optage retsbelæringen på bånd, hvis retten gider.

4.2 U 2002.340 H(V)

I en narkotikasag var der anvendt en ulovlig østrigsk agent, der ikke var politiembedsmand. Ud over at gøre gældende, at det burde gøre forholdet straffrit, blev det gjort gældende, at der for landsretten

havde foreligget sådanne særlige oplysninger vedr. et af de øvrige forhold, at der havde været anledning til for retten af egen drift at foranstalte yderligere bevisførelse. Højesteret fandt det ikke godtgjort, der var således ikke begået rettergangsfejl, og påstanden om hjemvisning blev derfor ikke taget til følge. Se videre om samme sag nedenfor under pkt. 12.1.

4.3 U 2002.2043 H(V)

I en narkotikasag med 6 tiltalte og langvarige straffe for kokain, gjorde 3 af de tiltalte for Højesteret bl.a. gældende, at to medtiltalte, der var domfældt i samme sagskompleks, retsstridigt fik tilsagn om strafnedsættelse, hvis de afgav tilståelse. Bl.a. havde anklagemyndigheden ikke over for disse tiltalte påberåbt sig straffelovens § 88. De påstod sagen hjemvist. Højesteret fandt ikke, at der var sandsynliggjort noget forhold i forbindelse med behandlingen af de pågældende medtiltaltes straffesag, der kunne tillægges betydning for afgørelsen af nærværende straffesag, eller som gav grundlag for at udsætte sagen med henblik på indhentelse af yderligere oplysninger.

Sagen er også omtalt under pkt. 2.1.

4.4 U 2004.1054H(Ø)

I nævningesag om drab på datter skulle der tolkes på turkmensk, for hvilket sprog der ikke findes translatører i Danmark. Ikke rettergangsfejl, at man alene benyttede A på politiets tolkeliste, der havde erfaring med at tolke i retten og havde turkmensk som modersmål. Forsvareren ville have haft en anden tolk, der var uddannet på Handelshøjskolen i farsi og sorani, men ikke turkmensk, som tolken imidlertid havde lært sig. Subsidiært havde forsvareren begæret, at begge tolke skulle bistå retten.

5) Forholdet mellem udleveringsbegæring og tiltale

5.1 U 2004.1844H(Ø)

En tidligere svensk, nu belgisk statsborger T var blevet udleveret fra Spanien til retsforfølgning i Danmark for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 2, jfr. stk. 1, 2. pkt. I udleveringsbegæringen var strafferammen på 10 års fængsel angivet, men ikke muligheden for strafforhøjelse i medfør af § 88. I nævningeting idømt 14 års fængsel, der blev stadfæstet af Højesteret (U2000.1822H - her havde T bl.a. gjort gældende, at handlingerne ikke var begået i eller rettet mod Danmark).

Efter at have fået sagen genoptaget ved Klageretten i 2003 nu på spørgsmålet om udleveringsbegæring og tiltale, ville T have et nyt nævningeting med henblik på såvel skyldspørgsmål som sanktionsudmåling.

Landsretten henholdt sig til Klagerettens kendelse, hvorefter genoptagelsen, der skulle foregå for et nyt nævningeting, alene vedrørte spørgsmålet om anvendelse af straffelovens § 88. Højesteret stadfæstede afgørelsen.

Under genoptagelsessagen i landsretten fik T ikke medhold i sine synspunkter. Sagen blev på ny anket til Højesteret, men af grunde, der ikke nærmere kan forklares, valgte Højesteret først at beramme sagen ca. 1 uge efter, at T alligevel efter reglerne skulle prøveløslades. Gennemførelse af højesteretssagen ville medføre, at T ville komme til at sidde endnu længere, idet man ikke laver straffeberegning med henblik på prøveløsladelse, før der foreligger endelig dom. T og hans forsva-

rer valgte derfor at hæve anken, idet man jo alligevel efter fast retspraksis ikke kan få erstatning for at have afsonet for længe, så længe afsoningen ikke overstiger fuld straf.

6) Dommeres og nævninges habilitet

6.1 U 2001.1207 H(V)

T var i nævningeting blevet dømt efter straffelovens § 246 for vold med døden til følge. En af landsdommerne havde forud fængslet på retshåndhævelsesarrest, idet fængslingen var blevet forlænget med T's indforståelse. Selv om fængslingen altså var sket uden kendelse, fulgte Højesteret T's påstand om dommens ophævelse.

Sagen er kun gengivet med "hoved" i Ugeskriftet.

6.2 U 2005.3329H(Ø)

T var i nævningeting blevet idømt 6 års fængsel og udvisning for indførsel af 2 kg kokain, men Højesteret havde ophævet landsrettens dom på grund af mangler ved udformning af anklageskrift og hovedspørgsmål til nævningene. (Se Højesterets dom under pkt. 1.4, U 2004.2418 H). Under en ny sag i landsretten blev T igen idømt 6 års fængsel og udvist og gjorde under anken til Højesteret gældende, at de juridiske dommere i anden omgang var inhabile, idet de kunne være påvirket af det resultat, som deres kolleger var nået til. Sagen skulle derfor efter T's påstand hjemvises til behandling ved Vestre Landsret. Heri fik T ikke medhold. EMRK art. 6 kunne ikke føre til et andet resultat.

7) Forhold mellem påtale og dom

7.1 U 2002.774H(Ø)

Landsretten havde i sin begrundelse for strafudmåling lagt til grund, at to tiltalte havde "videredistribueret den indførte hash her i landet". De pågældende var hverken tiltalt eller dømt for overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1, om overdragelse, men alene efter § 191, stk. 2, jfr. stk. 1. Højesteret fandt ikke anledning til at ophæve dommen, alene fordi Højesteret ved straffastsættelsen lagde til grund, at disse tiltalte ikke havde overdraget den indførte hash.

Straffen var imidlertid den samme i Højesteret bl.a. under henvisning til mængden af hash og de tiltaltes centrale rolle.

8) Dokumentation af forakter

8.1 U 2001.1523 H (Ø)

Inden domsforhandlingen opstod tvist om medtagelse af to tidligere domme for vold i 1978 og 1990 i ekstrakten. Landsretten gav anklagemyndigheden medhold. Retten kunne ikke afvise, at forstraffene kunne have betydning for afgørelsen om eventuel straf. Højesteret admitterede kæremål herom og henviste til Justitsministeriets cirkulære nr. 177 af 8/10 1952, hvorefter der i ekstrakter ikke bør optages oplysninger, der ikke bør søges dokumenteret. "Henset til, at de pågældende domme er afsagt for nu henholdsvis ca. 11 år og ca. 23 år siden, og at tiltalte ved dommene blev idømt straf for voldskriminalitet af væsentlig ringere grovhed end det, han nu er tiltalt for, findes dokumentationen af de pågældende domme ikke at burde ske. De pågældende domme skal derfor udelades af ekstrakten."

8.2 U 2004.103 H(Ø)

T var tiltalt for to tilfælde af stump vold af særlig rå og brutal karakter mod sin datter, der afgik ved døden. Inden domsforhandlingen anmodede anklagemyndigheden om tilladelse til forud for afgørelsen af skyldspørgsmålet at dokumentere en forstraf for T, hvor han var blevet idømt 6 års fængsel for en tilsvarende sag, hvor en anden datter også var afgået ved døden. Landsretten tillod dokumentationen, der havde hjemmel i RPL § 877. Det var ikke uforeneligt med EMRK art. 6. Højesteret admitterede kæremålet, under henvisning til, at det måtte antages at være af fundamental betydning for sagens videre behandling. Højesteret stadfæstede landsrettens kendelse i henhold til grundene.

8.3 U 2004.1054H(Ø)

Far, der havde dræbt sin 14-årige datter. Det var ikke i strid, hverken med § 877, stk. 2, nr. 5, eller EMRK art. 6, at anklagemyndigheden under domsforhandlingen havde dokumenteret en dom fra 2001, hvorefter T i perioden 1999 - 2000 havde udøvet vold efter § 245 og trusler efter § 266, idet han havde udtalt, at han ville slå datteren, hendes ven og dennes familie ihjel.

9) Retsledelse

10) Afslag på udsættelse

11) Tiltaltes forberedelse af sit forsvar

11.1 U 2001.1540 H(Ø)

Forsvarer ville have tilladelse til under en nævningesag løbende at fremsende retsbøger til T, der sad varetægtsfængslet i en arrest 50 km fra forsvarerens kontor. Landsretten afslog efter den daværende RPL § 745 (nu § 729 a, stk. 2). Inden kæremålet blev behandlet, afsagde landsretten dom i sagen. Højesteret udtalte, at landsrettens afgørelse skulle have været truffet efter principperne i RPL § 41. Da den påkærede kendelse kunne gøres til genstand for anke i forbindelse med en anke af dommen, jfr. RPL § 940, stk. 1, og derfor i medfør af RPL § 968, stk. 1, ikke kunne kæres, **afviste** Højesteret kæremålet.

12) Ulovlig agentvirksomhed

12.1 U 2002.340 H(V)

Flertallet (4-1) lagde til grund vedr. forsøget på indsmugling af 10 kg kokain, at dette var fremkaldt af en agent, der ikke var politimand, men på initiativ af det østrigske politi. Der var ikke særlige grunde, som talte for, at forholdet skulle være straffrit eller omfattet af strafbortfald, men det kunne ikke udelukkes, at agentens overskridelse af provokationsforbuddet havde forøget lovovertrædelsens grovhed. Flertallet tiltrådte derfor, at agentvirksomheden var tillagt betydning ved strafudmålingen. Én dommer ville frifinde, da han fandt, at der var tale om en åbenbar overtrædelse af provokationsforbuddet. Det måtte også gælde i et tilfælde som det foreliggende, hvor agentvirksomheden var udøvet eller forestået af udenlandsk politi, der ikke var undergivet den danske retsplejelovs bestemmelser.

Strafudmålingen blev stadfæstet. I noten til dommen er en række tidligere afgørelser om agenter refereret. Se også under pkt. 4.1 bevisførelse.

13) Andre sager

13.1 U 2000.1751 H (V)

Ikke tilladelse til at vise videoafhøring af barn, da retssikkerhedsmæssige hensyn til den tiltalte var tilsidesat. Sagen refereres ikke nærmere her, da der i foråret 2003 er fastsat nærmere regler, se Rigsadvokatens Meddelelse 2/2003. Senere landsretsafgørelser i U 2005.474 Ø (ikke tilladt afspilning i anken) og U 2005.1424 Ø (ophævelse af dom og hjemvisning til byret). I en senere sag, der ikke blev til rettergangsfejl, idet byretten og landsretten var enige om, at der var begået formfejl, tillod by- og landsret, at et kæremål blev afgjort forlods, før den øvrige bevisførelse blev gennemført. Et anbefalelsesværdigt initiativ. Anklagemyndigheden søgte siden om tredjeinstansbevilling, men fik afslag herpå. Sagen er gengivet i Lf.Medd. 44/2006 V.

13.2 U 2000.2234 H(Ø)

Kendt advokat, der i 1972 stiftede et politisk parti og i flere perioder havde været medlem af Folketinget, fremsatte i en TV-udsendelse en række udtalelser, der førte til tiltale og domfældelse i by- og landsret for overtrædelse af straffelovens § 266 b, stk. 2, jfr. stk. 1. En ”skrive-kort”-dom i byretten blev til en ”skrive-lang”-dom i Højesteret, der imidlertid ikke gav T medhold i, at der forelå rettergangsfejl. Højesteret udtalte dog, at videobånd og udskrift af udsendelsen burde være stillet til T's rådighed ved byretssagens behandling. Anklageskriftet opfyldte ikke kravet i RPL § 831 til at domfælde efter straffelovens § 266 b, stk. 2. Sagen er også gengivet i Lf.Medd 97/2000.

13.3 U 2001.992 H(V)

T fik først længe efter videooptagelser af hans døtres forklaring lejlighed til at gennemse disse. Alle 3 instanser var enige om, at optagelserne ikke kunne afspilles under domsforhandlingen. Se ovenfor under samme punkt ad U 2000.1751 H, som der blev henvist til under sagen.

13.4 U 2001.1849 H(Ø)

Byretsdommer, der havde behandlet en forældremyndighedssag, var ikke inhabil i straffesag vedrørende seksuelle overgreb mod barnet. Spørgsmålet om seksuelle overgreb var ikke fremme under forældremyndighedssagen, hvor dommeren havde samtale med den da 15-årige pige. Landsretten var under dissens (3-3) kommet til et andet resultat og havde ophævet dommen og hjemvist til fornyet behandling ved byretten, hvorfor Højesteret nu måtte ophæve landsrettens dom og hjemvise sagen til fortsat behandling.

13.5 U 2002.551 H(V)

Tilladelse til afspilning af videoafhøringer af børn under domsforhandlingen, men ikke den afhøring, hvor moderen havde været til stede i afhøringslokalet. T overværede afhøringen fra monitorrummet, men havde ikke forud haft lejlighed til at drøfte sagen med forsvareren, ligesom han ikke havde lejlighed til at se videooptagelserne. Der er senere fastsat regler, efter at retsplejeloven blev ændret i foråret 2003, se bemærkningerne ovenfor under samme punkt ad U 2000.1751 H under pkt. 13.1.

13.6 U 2002.1819 H(Klageret)

En tv-seer klagede til den særlige klageret over, at en landsdommer under en tv-transmission af domsafsigelsen i en straffesag anvendte vendingen ”pint og plaget” i forbindelse med landsrettens gennemgang af nogle teleoplysninger. Klageretten afviste klagen, idet den ikke fandt grundlag for at fastslå, at dommeren i den givne sammenhæng havde handlet utilbørligt eller usømmeligt. Klageren kærede til Højesteret, der med en bemærkning om, at den pågældende vending i den givne sammenhæng måtte anses for mindre heldig, stadfæstede klagerettens dom. Det er, hvad der kan komme ud af at tillade tv-transmissioner af domsafsigelser, se også nedenfor under pkt. 15.2 U 2001.1255 H. Sagen er kun gengivet med ”hoved” i Ugeskriftet, hvorfor det ikke nærmere er angivet, hvilken straffesag, det drejede sig om.

13.7 U 2003.129H(Ø)

T var blevet dømt i byretten og modtog dommen. Anklagemyndigheden ankede til skærpelse. Ankemeddelelse blev forkyndt for T's mor på den fælles bopæl. Landsretten afviste anken under henvisning til, at der ikke var sket personlig forkyndelse. Højesteret **ophævede landsrettens kendelse** og hjemviste sagen til realitetsbehandling, da forkyndelse var sket i overensstemmelse med RPL § 157, stk. 1, nr. 2.

13.8 U 2003.292H(Ø)

Alle 3 instanser var enige om, at revisionsrapporter rekvireret af politiet kunne dokumenteres under straffesagen, jfr. RPL § 877, ligesom revisorerne kunne afhøres.

13.9 U 2003.601H(Ø)

Landsretten afgjorde på anklagemyndighedens foranledning under en ankesag, at forsvareren ikke uden for retten kunne benytte den tolk, der var tilsagt til domsforhandlingen, som skulle finde sted dagen efter. Højesteret afgjorde 6 måneder efter (og efter, at der var afsagt dom i sagen), at landsretten ikke burde have taget anklagemyndighedens påstand til følge.

Rigsadvokaten støttede forsvarerens synspunkter i Højesteret.

13.10 U 2004.187 H(Ø)

Tilbagekaldelse af tilståelse under anken medførte ikke hjemvisning, men sagen skulle fremmes med bevisførelse om skyldspørgsmålet. Højesteret udtalte, at der ikke var grundlag for at antage, at betingelserne for at behandle sagen i byretten som tilståelsessag ikke var opfyldt, og der var ikke påvist fejl ved byrettens behandling. Landsretten var nået til, at T's bevisanke skulle afvises. Kendelsen blev påkæret til Højesteret, idet sagen var blevet udsat på berammelse af nyt retsmøde til domsforhandling af strafudmålingen.

13.11 U 2004.769 H(V)

Under en straffesag afsagde byretten kendelse om syn og skøn. Anklagemyndigheden kærede, og landsretten afsagde ved en fejl kendelse, inden man havde modtaget indlæg fra forsvareren, skønt det af byrettens retsbog fremgik, at et sådant ville fremkomme. Afgørelsen blev påkæret til Højesteret, efter at landsretten havde anbefalet dette. Højesteret fandt, at landsretten i den pågældende situation ikke havde hjemmel til at genoptage sagen efter at have afsagt kendelse. Genoptagelse måtte forudsætte, at såvel anklagemyndigheden som forsvareren var indforstået dermed. Og at retten fandt, at der ikke forelå omstændigheder, som gjorde rettelse af fejlen ved genoptagelse betænkelig. Herefter blev kendelsen ophævet og sagen **hjemvist**.

Sagen er i Ugeskriftet kun gengivet med ”hoved”.

13.12 U 2005.753 H(Ø)

I en meget omtalt sag med påstand om "gruppevoldtægt" havde politiet énsidigt indhentet psykologerklæringer fra den psykolog, der havde behandlet anmelderen A. Det blev gjort gældende, at der blev begået rettergangsfejl ved, at landsretten som ankeinstans ved en kendelse under domsforhandlingen havde tilladt erklæringerne fremlagt, idet psykologen efter forsvarernes opfattelse som A's terapeut var inhabil. Højesteret noterede sig, at erklæringerne var omfattet af RPL § 877, stk. 2, nr. 5. Under byretssagen havde anklagemyndigheden efter forsvarernes protest frafaldet at fremlægge erklæringerne. På denne baggrund burde erklæringerne - når anklagemyndigheden alligevel ønskede at dokumentere dem i landsretten - udtrykkeligt have været anført på bevisfortegnelsen. Højesteret fandt imidlertid ikke, at landsretten af denne grund burde have nægtet anklagemyndigheden tilladelse til at dokumentere erklæringerne. Der forelå således ikke en rettergangsfejl.

I civile sager er man anderledes indstillet over for énsidigt indhentede erklæringer efter sagens opkomst, jfr. eks. U 2005.576 H om en speciallægeerklæring.

13.13 U 2005.908 H(GL)

*T var fundet skyldig i besiddelse med henblik på videresalg af hash af kredsret, hvor kredsdommeren og en domsmand havde behandlet to tilståelsessager mod to andre i sagskomplekset. Grønlands Landsret havde tiltrådt bevisresultatet. T ankede til Højesteret med påstand om ophævelse af dommene og hjemvisning på grund af inhabilitet. Efter parternes samstemmende påstand fandt Højesteret, at dommene burde ophæves, og sagen **hjemvises** til fornyet behandling ved kredsretten*

14) Admittering af kæresager vedrørende afgørelser over for parterne

14.1 U 2000.1321 H(Ø)

Indsigelse fremsat ved domsforhandlingens start om manglende præcision af anklageskriftets gerningsbeskrivelse afvist af landsretten. Højesteret **afviste** kæremålet. Se ovenfor under pkt. 1.1

14.2 U 2000.1751 H(V)

Efter forudgående korrespondance mellem parterne, blev der af byretten berammet et retsmøde under deltagelse af domsmændene til afgørelse om anvendelse af videoafhøring. Det var i øvrigt tilrettelagt således, at sagen herefter ville blive udsat på parternes tilrettelæggelse af domsforhandlingen, hvor der skulle afhøres en lang række vidner. Landsretten fandt ikke grundlag for at afvise kæremålet, allerede fordi domsforhandlingen var udsat også af andre grunde end kæremålet, jfr. herved RPL § 968, stk. 2. For Højesteret var det T, der nedlagde påstand om afvisning, idet byrettens kendelse var afsagt under domsforhandlingen. Højesteret fandt **ikke grundlag for at afvise kæremålet** i medfør af RPL § 968, stk. 2. Se i øvrigt om sagen under pkt. 13.1.

14.3 U 2001.992 H(Ø)

Under domsforhandlingen i en sædelighedssag blev denne udsat på eventuel genafhøring af forurettede, der tidligere var blevet afhørt til videobånd, således at T og hans nuværende forsvarer nu skulle være til stede. En måned efter så tiltalte og forsvareren videobånd af den tidligere forklaring. Forsvareren protesterede mod, at den tidligere afhøring kunne benyttes som bevismiddel. Byretten afsagde kendelse om, at videoptagelsen ikke kunne tillades afspillet under domsforhandlingen.

Landsretten og Højesteret var enig heri, idet kæremålet blev **admitteret**. Se i øvrigt om sagen under pkt. 13.3.

14.4 U 2001.1523 H(Ø)

Se ovenfor under pkt. 8.1 forakter, kære **admitteret**.

14.5 U 2001.1540 H(Ø)

Forsvarer ville have tilladelse til under en nævningsag løbende at fremsende retsbøger til T, der sad varetægtsfængslet i en arrest 50 km fra forsvarerens kontor. Landsretten afslog efter den daværende RPL § 745 (nu § 729 a, stk. 2). Inden kæremålet blev behandlet, afsagde landsretten dom i sagen. Højesteret udtalte, at landsrettens afgørelse skulle have været truffet efter principperne i RPL § 41. Da den påkærede kendelse kunne gøres til genstand for anke i forbindelse med en anke af dommen, jfr. RPL § 940, stk. 1, og derfor i medfør af RPL § 968, stk. 1, ikke kunne kæres, **afviste** Højesteret kæremålet.

14.6 U 2002.551 H(V)

Kære af kendelse fra byretten om brug af videoafhøring, hvor moderen havde været til stede i afhøringsrummet og T i monitorrummet, men ikke efterfølgende fik lejlighed til at se optagelsen. Se om sagen under pkt. 13.5.

14.7 U 2003.292H(Ø)

Spørgsmål om dokumentation af revisorrapport og afhøring af revisorerne. Det fremgår af påstandene for landsretten, at byrettens kendelse må være afsagt efter domsforhandlingens påbegyndelse. Anklagemyndigheden, der fik medhold i byretten, påstod ikke kæremålet afvist, men stadfæstelse. Med Procesbevillingsnævnets tilladelse blev spørgsmålet forelagt Højesteret, **der behandlede spørgsmålet**. Se om det materielle ovenfor under pkt. 13.8.

14.8 U 2003.601H(Ø)

Landsretten afgjorde på anklagemyndighedens foranledning under en ankesag, at forsvareren ikke uden for retten kunne benytte den tolk, der var tilsagt til domsforhandlingen, som skulle finde sted dagen efter. Højesteret afgjorde 6 måneder efter (og efter, at der var afsagt dom i sagen), at landsretten ikke burde have taget anklagemyndighedens påstand til følge.

Rigsadvokaten støttede forsvarerens synspunkter i Højesteret.

14.9 U 2004.103 H(Ø)

Se ovenfor under pkt. 8.2 forakter, kære **admitteret**.

14.10 U 2004.187 H(Ø)

Tilbagekaldelse af tilståelse under anken medførte ikke hjemvisning, men sagen blev fremmet med bevisførelse om skyldspørgsmålet. Højesteret udtalte, at der ikke var grundlag for at antage, at betingelserne for at behandle sagen som tilståelsessag ikke var opfyldt, og der var ikke påvist fejl ved byrettens behandling. Landsretten var nået til, at T's bevisanke skulle afvises, kendelsen blev påkæret og **admitteret** af Højesteret, idet sagen var blevet udsat på berammelse af nyt retsmøde til domsforhandling af strafudmålingen.

14.11 U 2004.769 H(V)

Landsretten havde begået en fejl ved at afsige kendelse uden at afvente forsvarerens bebudede indlæg. Landsretten anbefalede kære til Højesteret, da man ikke fandt at have hjemmel til at genoptage sagen. Højesteret ophævede kendelsen, der drejede sig om syn og skøn i en straffesag, og sagen blev hjemvist til landsretten, se ovenfor under pkt. 13.11.

15. Kæremål vedr. afgørelser over for tredjemænd.

15.1 U 2000.1682 H(Ø)

I en selskabstømmersag ved byretten var der afsagt navneforbud inden ændring i 1999 af reglerne i retsplejeloven. Spørgsmålet var, om de nye regler fandt anvendelse på verserende sager. Journalisterne påkærede opretholdelsen af navneforbud, landsretten gav de tiltalte medhold, men Højesteret ophævede landsrettens kendelse og **hjemviste sagen** til behandling i realiteten.

15.2 U 2001.1255 H(Ø)

I en nævningesag, der endte med livsvarig fængsel for drab på en samlever og hendes to børn, ville en række tv-medier transmittere direkte fra domsafsigelsen, og landsretten fastsatte nærmere regler herfor, herunder at der ikke måtte udsendes "live", at der kun måtte være et kamera og fast indstillet mod rettens dommere, samt at transmissionen skulle slutte, efter at retsformanden havde bedt de tilstedeværende tage plads igen. Danmarks Radio og TV var ikke tilfredse hermed og anmodede om opsættende virkning, således at domsafsigelsen blev udsat, indtil Højesterets afgørelse af kæremålet forelå. Højesteret afgjorde to dage efter landsrettens kendelse (samme dag som domsafsigelsen fandt sted), at der ikke var grundlag for at tillægge kæremålet opsættende virkning. Retten kunne fastsætte de vilkår for optagelserne, som den ud fra hensynet til en rolig afvikling af retsmødet og de involverede personer fandt nødvendig. Justering af landsrettens kendelse drejede sig alene om, at de nærmere vilkår for udnyttelse af enkeltbilleder fra billedoptagelserne skulle aftales mellem den skrivende presse og den tv-station, der forestod optagelserne.

15.3 U 2002.2492 H(Ø)

Danmarks Radio ville have tilladelse til at transmittere fra domsafsigelsen i en sag om bedrageri over for Skibskreditfonden. Landsretten fandt ikke grundlag for undtagelsesvist at tillade dette. Afgørelsen blev påkæret bl.a. med påstand om, at domsafsigelsen måtte udsættes, indtil Højesteret havde taget stilling til spørgsmålet. Da landsrettens dom ville være en ankedom, skulle tilladelse til kære gives af Procesbevillingsnævnet. Det skete i løbet af en måned, herefter kunne Højesteret afgøre spørgsmålet i løbet af 5 dage og fandt ikke grundlag for at tillægge kæremålet opsættende virkning. Højesteret fandt, at sagen var genstand for en betydelig offentlig interesse, og da den tiltalte ikke havde fremsat nogen indvending mod, at der foretoges tv-transmission af selve domsafsigelsen, blev der givet tilladelse til billedoptagelse, dog ikke af tiltalte og tilhørerne, indtil 5 minutter forud for tidspunktet for domsafsigelse, herefter under domsafsigelsen af retsformanden og ikke af nogen anden person i retslokalet.

Der var ikke i denne sag noget forbud mod at sende optagelserne "live".

15.4 U 2005.2436 H(V)

Under en nævningesag, der endte med langvarige straffe for narkotikakriminalitet, og som havde et højt sikkerhedsniveau, forbød politiet bl.a. telefoner, computere og kameraer. En journalist påkærede landsrettens afgørelse, hvorefter man ikke fandt grundlag for at tilsidesætte politiets skøn. Han henviste til grundlovens §§ 65 og 77 og EMRK art. 10. Anklagemyndigheden påstod kæremålet

afvist, da der ikke længere var den fornødne retlige interesse, da Højesteret behandlede sagen 7 måneder efter landsrettens afgørelse, subsidiært ophævelse af landsrettens kendelse, da politiets afgørelse kun var undergivet administrativ rekurs til Justitsministeriet. Højesteret **admitterede** kæremålet og fandt landsrettens afgørelse sagligt velbegrunder, da der efter det oplyste havde været dødsstrusler mod en af de tiltalte.

16. Domsregister

U 2000.1321 H(Ø)	1.1, 14.1	Anklageskrift, afvisning af kære
U 2000.1682 H(Ø)	15,1	Højesteret ophævede landsrettens kendelse om navneforbud og hjemviste sagen til behandling i realiteten
U 2000.1751 H(V)	13.1, 14.2	Videoafhøring af børn, kære admitteret
U 2000.2234 H(Ø)	13.2	Ikke rettergangsfejl i sag om racisme, videobånd og udskrift af TV-udsendelse burde dog være stillet til T's rådighed ved byretssagens behandling
U 2001.992 H(V)	13.3, 14.3	Videoafhøring af børn, kære admitteret
U 2001.1207 H(V)	6.1	Habilitet, rettergangsfejl
U 2001.1334 H(Ø)	4.1	Bevisførelsen, ikke rettergangsfejl
U 2001.1523 H(Ø)	8.1, 14.4	Forakter, ændring af landsrettens afgørelse, kære admitteret
U 2001.1540 H(Ø)	11.1, 14,5	Kæremål afvist vedr. adgang til retsbøger, da der i mellemtiden var afsagt dom i sagen
U 2001.1849 H(Ø)	13.4	Byretsdommer, der havde behandlet forældremyndighedssag, ikke inhabil i senere straffesag
U 2002.340 H(V)	1.2, 4.2	Anklageskrift, ikke rettergangsfejl, men mild tilrettevisning. Ikke fejl ved bevisførelsen. Spm om ulovlig agentvirksomhed
U 2002.551 H(V)	13.5, 14,6	Videoafhøring af børn, kære admitteret
U 2002.774 H(Ø)	1.3, 7.1	Anklageskrift og forholdet mellem påtale og strafudmåling, ikke rettergangsfejl
U 2002.1255 H(Ø)	15.2	Pressens kære af vilkår for TV-transmission
U 2002.1819 H(Klager.)	13.6	Ordvalg under TV-transmitteret domsafsigelse
U 2002.2043 H(V)	2.1	Retsbelæring, bevisførelse, pleabargaining?, ikke rettergangsfejl
U 2002.2492 H(Ø)	15.3	Pressens kære af vilkår for TV-transmission
U 2003.129 H(Ø)	13.7	Vedr. forkyndelse, Højesteret omgjorde landsrettens afvisningskendelse
U 2003.292 H(Ø)	13.8, 14,7	Brug af politiets revisionsrapporter og afhøring af revisorerne under domsforhandlingen, kære admitteret
U 2003.601 H(Ø)	13.9, 14,8,	Landsretten kunne ikke forbyde forsvareren at benytte rettens tolk, kæremålet blev behandlet efter, at der var afsagt dom i sagen
U 2004.103 H(Ø)	8.2	Højesteret enig i dokumentation af forstraf, kære admitteret
U 2004.187 H(Ø)	13.10, 14,10	Tilbagetrukket tilståelse, ikke hjemvisning, men fremmet med bevisførelse om skyldspørgsmål
U 2004.769 H(Ø)	13.11, 14,11	Landsretten havde ikke ved kendelse om syn og skøn afventet forsvarerens indlæg, kendelsen ophævet og sagen hjemvist

U 2004.1054 H(Ø)	2.2, 8.3	Retsbelæring og tolkning, ikke rettergangsfejl. Højesteret enig i dokumentation af forstraf
U 2004.1844 H(Ø)	5.1	Udlevering og dom, ikke rettergangsfejl
U 2004.2418 H(Ø)	1.4, 2.3	Anklageskrift, hjemvisning, dissens, spm. om retsbelæring kun behandlet af mindretallet
U 2004.753 H(Ø)	13.12	Ensidigt af politiet indhentet psykologerklæring tilladt dokumenteret i ankesag, ikke rettergangsfejl
U 2005.908 H(GL)	13.13	Hjemvisning på grund af inhabilitet hos kredsret, der havde behandlet tilståelsessager i samme sagskompleks.
U 2005.2436 H(V)	15.4	Pressens adgang til at anvende telefoner, computere og kameraer under domsforhandlingen. Kæremålet admit- teret
U 2005.3329 H(Ø)	6.2	Habilitet, hele Østre Landsret var ikke inhabile, fordi kolleger havde begået rettergangsfejl
U 2006.171 H(Ø)	2.4	Retsbelæring, ikke rettergangsfejl, men hensigtsmæs- sigt, hvis retsformanden havde givet parterne mulighed for at udtale sig om spm. fra nævningerne